

Bijdragen aan een veilige en eerlijke digitale economie

In deze focus legt de ACM uit hoe zij in 2026 haar toezicht op de digitale economie vormgeeft. Focuspunten daarin zijn:

- Eerlijke online markten voor mensen en bedrijven.
- Veilige en toegankelijke online omgeving: beschermen van online gebruikers.
- Ruime toegang tot data voor Europese innovatie.

Inleiding

Geopolitieke schokken en een uitdijende macht van zeer grote niet-Europese bedrijven onderstrepen het toenemend belang van strategische autonomie en weerbaarheid. Daarnaast zijn er grote zorgen over een Europese achterstand in innovatie en productiviteit. Om niet verder achterop te raken ten opzichte van de VS en China roept het rapport van Draghi op tot grootschalige inspanningen om de Europese concurrentiekracht te vergroten, inclusief focus op strategische technologie en industrie. Het opbouwen van eigen capaciteit in kritieke sectoren is daarbij hard nodig. De digitale economie vormt daar een belangrijk bestanddeel van – zie de grote afhankelijkheid op het gebied van clouddiensten. Om Europese bedrijvigheid te stimuleren en autonomie te bevorderen is meer nodig dan de beteugeling van de macht van enkele zeer grote bedrijven. Zo werkt Nederland samen met Frankrijk, Duitsland en Italië aan het versterken van de soevereine digitale infrastructuur. De Nederlandse Digitaliseringsstrategie brengt de overheid, als grote afnemer van digitale diensten, in stelling om de digitale autonomie te versterken. Het rapport Wennink roept op tot versterking van regionaal ingebedde innovatie-ecosystemen rondom een technologische waardeketen. Dat sluit goed aan bij Draghi's pleidooi voor open toegang (bijvoorbeeld tot data), interoperabiliteit (het kunnen koppelen en combineren van apparaten, diensten en data) en aansluiting bij Europese (technologische) standaarden. Openheid en interoperabiliteit geven nieuwe Europese ecosystemen de kans te floreren, en het gebruik van Europese standaarden stimuleert het behoud van technologische expertise en verkleint onze afhankelijkheid.

Veel verdienmodellen in de digitale economie zijn gebaseerd op het beïnvloeden van gedrag en het vasthouden van aandacht van gebruikers. Dit kan de weerbaarheid van individuele gebruikers negatief beïnvloeden en daarmee ook de weerbaarheid van de samenleving als geheel aantasten. Vooral, maar zeker niet alleen minderjarigen, zijn kwetsbaar voor misleidende ontwerpen op onder meer online (sociale media) platforms. Minderjarigen krijgen online te maken met 'grooming' (online kinderlokken), pesten of verkoop van illegale schadelijke producten. Te veel gebruik van sociale media kan grote psychologische, financiële en sociale gevolgen met zich meebrengen. Het kan leiden tot angst, depressie en slaapproblemen. Ook neemt technologie een steeds centralere rol in de informatievoorziening van mensen, doordat nieuwsconsumptie digitaliseert en door de integratie van AI-diensten in zoekmachines. De maatschappelijke rol en verantwoordelijkheid van platforms om de integriteit van onze gedigitaliseerde informatieomgeving te waarborgen neemt hierdoor toe. Denk onder andere aan het tegengaan van desinformatie, de inzet van bots of deepfakes die het publieke debat verstoren, bijvoorbeeld rondom verkiezingen. Als zij hun rol niet op verantwoorde wijze uitoefenen raakt dat niet alleen de individuele gebruiker maar ook de weerbaarheid van onze democratie en de maatschappij als geheel.

Om het Europese concurrentievermogen te versterken en innovatie te stimuleren is ook toegang tot data en het veilig delen en gebruiken van data nodig. Met de juiste data kunnen nieuwe producten en diensten worden ontwikkeld of bestaande producten en diensten worden verbeterd. Meerdere partijen kunnen tegelijkertijd dezelfde data analyseren. Daarom is het belangrijk dat data uit slimme apparaten beter gebruikt wordt. Hiervoor is het nodig dat ook andere partijen dan de fabrikant van verbonden apparaten op een veilige en betrouwbare manier toegang kan krijgen tot deze data. De gebruiker van verbonden apparaten krijgt hierover meer zeggenschap. Het uitgangspunt is dat data zoveel mogelijk vrij, veilig en betrouwbaar kan stromen om innovatie te bevorderen.

1. Eerlijke online markten voor mensen en bedrijven

De ACM draagt bij aan een gezonde en innoverende digitale economie door markten goed te laten werken voor mensen en bedrijven, nu en in de toekomst. Nederlandse consumenten en bedrijven zijn dagelijks in hoge mate afhankelijk van slechts enkele grote niet-Europese techbedrijven. Goed functionerende digitale markten bieden kansen voor alternatieve spelers, en grote techbedrijven benadelen niemand met oneerlijke praktijken. Dit vergroot de bescherming en keuzemogelijkheden van mensen en bedrijven en vergroot bovendien de kansen voor digitale autonomie van Nederland en Europa.

Bestrijden misbruik van macht door techbedrijven

Mensen en bedrijven maken veel gebruik van diensten van grote online platforms, zoals online marktplaatsen, appstores en boekingsites. Bijvoorbeeld om producten te kopen of te verkopen. De macht van internationale technologiebedrijven is groot en dat kan eerlijke concurrentie verstoren. Zij kunnen zichzelf en bepaalde ondernemers bevoordelen. Platforms kunnen ook oneerlijk concurreren door data van andere ondernemers alleen voor zichzelf te gebruiken. Het is belangrijk dat er ruimte is voor nieuwe innovatieve toetreders om te groeien. Grote internationale techbedrijven mogen geen misbruik maken van de afhankelijkheid van afnemers van hun producten en diensten. Grote techbedrijven koppelen bijvoorbeeld soms bewust allerlei diensten aan elkaar, waardoor consumenten minder snel overstappen naar alternatieven. Overstappen van online diensten moet zo makkelijk mogelijk zijn. Waar nodig treedt de ACM handhavend op tegen techbedrijven die de eerlijke concurrentie verstoren. Zo kan de ACM boetes opleggen en bedrijven verplichten hun gedrag aan te passen.

- De Rechtbank Rotterdam heeft in 2025 geoordeeld dat de ACM terecht Apple heeft gedwongen haar voorwaarden in de App Store aan te passen voor datingappaanbieders. De ACM zal uiterlijk voor april 2026 beslissen over de uitvoering van deze last onder dwangsom door Apple, mede in het licht van de naleving door Apple van de Digital Markets Act (DMA). Daarnaast is Apple in hoger beroep gegaan. De uiteindelijke uitspraak in hoger beroep zal meer helderheid verschaffen over hoe dominante platforms hun commerciële kaders moeten vormgeven.

Eerlijker concurreren in Europese digitale markten

Grote internationale techbedrijven hebben een sterke invloed op het dagelijks doen en laten van mensen en bedrijven. Zij kunnen een dominante positie innemen en zo voordelen genieten ten opzichte van kleinere concurrenten. Alphabet (Google), Amazon, Apple, Booking.com, Bytedance (TikTok), Meta (Facebook) en Microsoft zijn door de Europese Commissie op grond van de DMA aangewezen als "poortwachter". Daarvoor gelden extra regels die erop gericht zijn dat zij hun online diensten open stellen voor concurrenten en hun voorwaarden eerlijker maken. Zij mogen bedrijven niet benadelen, mogen niet onnodig diensten aan elkaar koppelen en geen oneerlijke voorwaarden of tarieven hanteren. Daardoor kunnen Europese bedrijven met eigen besturingssystemen, appstores en apps de markt eerlijker betreden. De ACM controleert in samenwerking met de Europese Commissie of de poortwachters zich aan deze regels houden. In 2026 onderzoekt de ACM samen met de Europese Commissie of ook de clouddiensten van Microsoft en Amazon aan deze regels moeten voldoen.

Mensen en bedrijven kunnen bij de ACM klachten over grote techbedrijven en platforms melden. De ACM gebruikt dit voor haar onderzoek. De bevindingen kunnen gedeeld worden met de Europese Commissie. Als de ACM meer meldingen ontvangt kan zij meer betekenen voor mensen en bedrijven in de digitale economie. Om de bekendheid van nieuwe digitale regels te vergroten gaat de ACM gericht communiceren over de rechten en plichten die digitale regelgeving biedt voor een eerlijkere digitale economie voor alle mensen en bedrijven.

Weerbaarheid Europese markten

Clouddiensten zijn inmiddels essentieel voor het functioneren van veel bedrijven en organisaties. Nederlandse bedrijven en (publieke) organisaties zijn daarbij in hoge mate afhankelijk van slechts enkele grote niet-Europese cloudaanbieders. Deze afhankelijkheid maakt Nederlandse bedrijven en (publieke) organisaties kwetsbaar voor geopolitieke spanningen en geeft daarnaast meer risico's voor de veiligheid van hun data. Dit vindt zijn weerslag in het huidige maatschappelijk debat over digitale soevereiniteit en weerbaarheid, waarbij in het bijzonder naar de cloudsector wordt gekeken. De ACM onderzoekt waar bedrijven en organisaties tegenaan lopen als zij hun afhankelijkheid van enkele cloud- en ICT-diensten willen verminderen door bijvoorbeeld geheel of gedeeltelijk over te stappen op een Nederlandse of Europese aanbieder, of verschillende diensten tegelijkertijd willen gebruiken. Daarom onderzoekt de ACM ook waar Nederlandse en Europese cloudaanbieders tegenaan lopen bij het succesvol aanbieden van een alternatief. Op basis van haar bevindingen doet de ACM aanbevelingen voor beleidsmakers of kan de ACM aanleiding zien om zelf verdere onderzoeksinstrumenten in te zetten.

Marktonderzoek: Eerlijke markt voor digitale leermiddelen

In eerlijke digitale markten zorgt concurrentie voor voldoende keuzevrijheid en zijn diensten betaalbaar. Een van de digitale markten die onder een vergrootglas ligt, is de markt voor digitale leermiddelen. Onderwijsorganisaties en de politiek zijn kritisch op de werking van deze markt. Zij wijzen erop dat de markt voor (digitale) leermiddelen in Nederland in handen is van enkele grote spelers, waardoor de keuzevrijheid en betaalbaarheid onder druk staan. Volgens onderwijsorganisaties maken meerjarige licenties het bovendien moeilijker voor scholen om over te stappen of is er juist sprake van contractvormen waarbij jaarlijks moet worden betaald voor nieuwe licenties en werkboeken. Deze zorgen en andere signalen uit de markt vormen aanleiding voor de ACM om in 2026 het marktonderzoek naar (digitale) leermiddelen af te ronden. De ACM wil op basis hiervan concrete aanbevelingen doen om eventuele problemen op de markt voor (digitale) leermiddelen te adresseren. De ACM zal voor het einde van 2026 de resultaten publiceren van dit marktonderzoek. Voorafgaand daaraan wordt een conceptrapport ter consultatie gepubliceerd, zodat betrokken partijen daarop kunnen reageren.

Daarnaast wijzen onderwijsorganisaties op de noodzaak van goed beheer en bescherming van data in de markt voor digitale leermiddelen. De ACM en de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) vragen daarom gezamenlijk aandacht voor een goede toepassing van de privacy regels en het interoperabel zijn van diensten. Zo bevat de Dataverordening regels die het overstappen tussen cloudproviders ook in deze sector makkelijker moet maken. De ACM en de AP trekken waar nodig gezamenlijk op in hun toezicht op deze markt.

Eerlijke toegang tot online markten voor mensen en bedrijven. Wat levert de ACM in 2026?

Bestrijden misbruik van macht door techbedrijven

- De ACM rondt in 2026 haar in 2024 gestarte onderzoek af naar een specifiek online platform dat in Nederland mogelijk misbruik maakt van haar machtspositie. De ACM ontving signalen dat het platform zichzelf bevoordeelt en bepaalde ondernemers op het platform en gebruikt mogelijk data van ondernemers op het platform om haar eigen concurrentiepositie te versterken. De ACM kan dit platform zo nodig verplichten haar gedrag aan te passen of een boete opleggen.
- De ACM neemt uiterlijk in april 2026 een besluit over de uitvoering van de last onder dwangsom door Apple. Daarnaast zal de ACM toelichten aan het College van Beroep voor het Bedrijfsleven dat Apple misbruik van zijn machtspositie heeft gemaakt door oneerlijke voorwaarden op te leggen aan datingapp-aanbieders.
- De ACM rondt in 2026 een in 2025 gestart toezichtsonderzoek af naar mogelijk misbruik van een economische machtspositie door een grote, internationaal opererende softwareleverancier in de zakelijke markt. Afnemers kunnen afhankelijk zijn van een specifieke softwareleverancier en hierdoor mogelijk te veel betalen of te maken hebben met oneerlijke voorwaarden. Hierdoor wordt mogelijk ook de concurrentie beperkt. De ACM onderzoekt of de softwareleverancier de mededingingsregels inderdaad heeft overtreden.
- In 2026 onderzoeken de Europese Commissie en de ACM in een gezamenlijk team of de clouddiensten van Microsoft en Amazon gereguleerd moeten worden met de DMA, en zo ja, welke regels mogelijk aangepast moeten worden, zodat problemen op de cloudmarkt goed aangepakt kunnen worden.
- De ACM continueert in 2026 haar toezicht om na te gaan of grote internationale techbedrijven de Europese DMA-regels goed naleven in Nederland. De ACM legt de bevindingen van deze onderzoeken voor aan de Europese Commissie. De Europese Commissie kan met deze onderzoeken vervolgens techbedrijven verplichten hun gedrag aan te passen en kan ook boetes opleggen.
- De ACM geeft voorlichting aan Nederlandse ondernemers en consumenten over de kansen die ontstaan door nieuwe Europese digitale regelgeving.

Weerbaarheid Europese markten

- De ACM onderzoekt waar bedrijven en organisaties tegenaan lopen als zij hun afhankelijkheid van enkele cloud- en ICT-diensten willen verminderen door over te stappen op een Nederlandse of Europese aanbieder. De ACM komt met aanbevelingen voor beleidsmakers om de digitale autonomie (en daarmee de weerbaarheid) van Nederland en Europa te vergroten.

Eerlijke markt voor digitale leermiddelen

- Voor het einde van 2026 publiceert de ACM de resultaten van haar onderzoek naar de markt voor (digitale) leermiddelen. Zie ook het kader op de vorige pagina.

2. Veilige en toegankelijke online omgeving: beschermen van online gebruikers

Mensen maken veel gebruik van webshops, apps, online platforms, zoekmachines, marktplaatsen, internetproviders en hostingdiensten. Aanbieders van deze online diensten moeten zorgen voor transparantie naar gebruikers en zorgvuldig omgaan met de inhoud op hun dienst. Zo moeten ze hun contactpunt, meldings- en klachtenproces op orde hebben. Wanneer deze processen goed werken, zal er minder illegale inhoud circuleren op het internet. De ACM treedt op tegen online diensten die zich niet aan hun verantwoordelijkheid houden. Consumenten hebben daarnaast ook rechten wanneer ze dingen kopen via webshops, apps, of in video games. Bedrijven mogen deze rechten niet afnemen of beperken en consumenten niet manipuleren of misleiden bij het doen van aankopen. Door toezicht te houden op de naleving van toegankelijkheidsregels worden webshops en apps toegankelijker voor de 2,5 miljoen mensen met een functiebeperking.

Samen aan zet voor een veilige en betrouwbare online omgeving

Miljoenen gebruikers in Nederland zijn dagelijks op vele verschillende manieren online actief. Voor een veilige online omgeving zijn gebruiker en aanbieder van online diensten aan zet. Aanbieders van online diensten hebben de verantwoordelijkheid om een veilige, betrouwbare en voorspelbare online omgeving te creëren. Gebruikers kunnen bijdragen aan een veilige online omgeving door bijvoorbeeld illegale content te melden bij een platform. Daarom moeten aanbieders van online diensten hun contactpunt voor deze meldingen goed op orde hebben. Om rechten van gebruikers te beschermen moeten aanbieders van online diensten daarnaast ook transparant zijn over de reden waarom een account van een gebruiker ingeperkt is en klachten hierover zorgvuldig behandelen. De ACM ziet er op toe dat aanbieders hun zorgvuldigheidsverplichtingen naleven. Zo dragen we bij aan een veilige online omgeving.

Beschermen van minderjarigen online

Minderjarigen zijn online extra kwetsbaar. Zij krijgen bijvoorbeeld te maken met 'grooming' (online kinderklokken), afpersing, leeftijdsongeschikte content zoals pornografisch materiaal of verkoop van illegale schadelijke producten zoals vapes. Dit kan grote psychologische, financiële en sociale gevolgen met zich meebrengen. Online platforms moeten voldoende maatregelen nemen om minderjarigen online te beschermen. Samen met andere Nederlandse en Europese toezichthouders onderzoekt de ACM of online platforms hier voldoende maatregelen voor nemen. Waar nodig zal handhavend worden opgetreden.

Gaming

Ontwikkelaars van videogames zetten beïnvloedingstechnieken in die kunnen leiden tot overmatige uitgaven en speeltijd. Bijvoorbeeld door de manieren waarop in-game valuta en lootboxes (variabele beloningssystemen) worden ingezet. Minderjarigen zijn extra gevoelig voor de nadelige effecten hiervan. De ACM onderneemt actie die ertoe moet leiden dat de gaming sector de schade die ontstaat zo veel mogelijk beperkt. Zij zoekt daarbij uitdrukkelijk de samenwerking met andere Europese toezichthouders.

Webhosters

Nederland kent een grote webhostingsector. Een webhoster is een online dienst die ervoor zorgt dat een website of webapplicatie draait op een server. Webhosters hebben de verantwoordelijkheid om bij te dragen aan een veilige online omgeving door bijvoorbeeld meldingen over illegale inhoud snel en adequaat te behandelen. De ACM vervolgt in 2026 het onderzoek naar de naleving hiervan door webhostingdiensten en kan indien nodig handhavend optreden.

Veilig en open online debat

Ook online vindt er maatschappelijk debat plaats. Digitale wetgeving beschermt de vrijheid van meningsuiting van gebruikers online. Platforms mogen bijvoorbeeld niet zomaar accounts van gebruikers blokkeren of content verwijderen of minder zichtbaar maken. Zeer grote online platforms moeten een transparant en zorgvuldig contentmoderatiebeleid voeren en doeltreffende maatregelen nemen tegen illegale en schadelijke content op hun platform. Denk bijvoorbeeld aan het tegengaan van illegale haatzaaiende content of malafide buitenlandse inmenging rondom de verkiezingen op hun platform. Gebruikers kunnen melding maken van schadelijke of illegale content op een platform. Platforms moeten hier transparant op reageren en uitleggen waarom zij een besluit nemen. Verschillende Europese en nationale toezichthouders, waaronder de ACM, werken samen om erop toe te zien dat online platforms zich aan deze verplichtingen houden. Rondom de gemeenteraadsverkiezingen in 2026 zal de ACM hier extra scherp op toezien. Waar nodig zal de ACM de grootste online platforms aanspreken op hun verantwoordelijkheden en relevante signalen delen met de Europese Commissie ten behoeve van hun toezicht op deze platforms.

Eerlijk ontwerp van verkoopomgevingen voor consumenten

Markten werken goed als consumenten online vrije keuzes kunnen maken over het kopen van producten en diensten en over het besteden van hun tijd en hierin niet misleid worden. De ACM ziet dat er oneigenlijke online misleiding en beïnvloeding plaatsvindt die mensen op het verkeerde been zet. Bijvoorbeeld bedrijven die het moeilijk maken om een abonnement op te zeggen, die zeggen dat een product bijna op is terwijl er nog genoeg voorraad is, of een klantenchatbot die het indienen van een klacht onmogelijk maakt. Bedrijven mogen consumenten verleiden, maar niet misleiden.

Het gebruik van technologie waaronder Artificiële Intelligentie kan het makkelijker maken voor consumenten maar kan het ook makkelijker maken voor bedrijven om aan oneigenlijke online misleiding te doen, en kan het moeilijker maken voor mensen om dit te herkennen. Daarom houdt de ACM toezicht op het gebruik van 'deceptive design' en streeft zij ernaar dat bedrijven doen aan fair design. Dit doet zij door een mix van interventies in te zetten, richting bedrijven en consumenten.

Online (tussen)handelaren zijn eerlijk en leveren waarde

Nederlandse consumenten regelen en bestellen veel online. Over twee typen handelaren ontvangt de ACM veel signalen van consumenten en consumentenprogramma's. Ten eerste zijn er zijn steeds meer kleine ondernemers, vaak eenmansbedrijven, die online verkopen. Veel consumenten rapporteren dat producten niet tijdig aankomen, ze krijgen niet de garantie waar ze recht op hebben als een product te snel kapot gaat of het aankoopbedrag wordt niet of niet tijdig terugbetaald na het retourneren. Het gaat hierbij vaak om dropshippers – zij hebben producten niet zelf op voorraad maar verkopen dit rechtstreeks via derden. Dropshippers vermelden vaak niet waar een product vandaan komt en hoe lang het onderweg is, en ze nemen vaak onvoldoende verantwoordelijkheid voor de garantie en retour. Consumenten lijden hierdoor schade en de ACM daarom grijpt in waar nodig. Een tweede type online dienst waar veel signalen over gaan zijn bemiddelingsdiensten. Dit soort diensten richten zich op basishandelingen zoals het opzeggen van abonnementen, het aanvragen van toeslagen, of het afsluiten van energiecontracten, terwijl dit soort handelingen vaak gratis of eenvoudig zelf te regelen zijn. Consumenten in kwetsbare posities zijn hiervan vaker de dupe. Deze diensten zijn (nog) niet verboden, ACM zal ook hier met een strategische mix van interventies proberen de problemen tegen te gaan die dit soort diensten veroorzaken.

Betere toegankelijkheid van digitale diensten

Zo'n 2,5 miljoen Nederlanders hebben moeite om deel te nemen aan de online omgeving. Zo kunnen zij bijvoorbeeld online geen boodschappen bestellen omdat een website niet kan worden voorgelezen. Dit leidt tot maatschappelijke ongelijkheid en uitsluiting van mensen. Het vergroten van de toegankelijkheid zorgt ervoor dat meer mensen gelijkwaardig mee kunnen doen. Daarom houdt de ACM toezicht op de toegankelijkheid van e-handelsdiensten (webshops en apps). Ook in 2026 informeert de ACM bedrijven over de toegankelijkheidsvereisten.

Een veilige en toegankelijke online omgeving. Wat levert de ACM in 2026?

- Onderzoeken of aanbieders van online platforms voldoende maatregelen nemen om aan hun wettelijke verplichtingen te voldoen om minderjarigen te beschermen.
- De ACM onderzoekt de naleving van de verantwoordelijkheid van webhosters om bij te dragen aan een veilige online omgeving door het snel en adequaat reageren op meldingen van illegale content.
- Voorlichting geven aan kleine webshops en waar nodig handhavend optreden tegen webwinkels die consumentenregels overtreden.
- Samenwerking met de Europese Commissie en andere nationale en Europese autoriteiten ten aanzien van de naleving van Europese regelgeving door zeer grote online platforms en zoekmachines. Handhaving tegen bedrijven die deceptive designs inzetten, waar nodig in samenwerking met Europese collega's. De ACM stuurt aan op een blijvende gedragsverandering die ertoe moet leiden dat de inzet van deceptive designs stopt en activeert ketenpartners en belangrijke stakeholders t.b.v. fair design.
 - De ACM beschermt spelers van video games door het gebruik van misleidende ontwerpen aan te pakken. Daarbij heeft de ACM ook oog voor de welzijnseffecten van deze praktijken op kinderen. Hierdoor kunnen spelers van videogames beter vertrouwen op een eerlijke online speelomgeving. Er is bijzondere aandacht voor minderjarigen.
- Samen met de Autoriteit Persoonsgegevens informeert de ACM bedrijven over een verantwoorde inzet van chatbots bij de klantenservice.
- De ACM onderzoekt in 2026 de mogelijke risico's die minderjarige gebruikers in de EU lopen op het gameplatform Roblox. De ACM bekijkt of het gameplatform passende en evenredige maatregelen neemt om minderjarigen op zijn dienst te beschermen.
- De ACM werkt in 2026 samen met de Europese Commissie verder aan het onderzoek naar het social mediaplatform Snapchat vanwege de illegale handel in vapes aan minderjarigen op het platform.
- Als onderdeel van de Europese Raad voor digitale diensten werkt de ACM mee aan de gecoördineerde actie om minderjarigen te beschermen tegen inhoud voor volwassenen, zoals porno, op online platforms. De actie vormt een aanvulling op de onderzoeken van de Europese Commissie naar de zeer grote pornografische onlineplatforms.

Samen aan zet voor veilige online omgeving:

- Signalen van onder andere (belangen) organisaties en gebruikers over illegale content op online platforms en andere verboden praktijken behandelen of doorsturen naar andere nationale toezichthouders of aan de Europese Commissie.
- Organisaties die aan de voorwaarden voldoen certificeren als 'betrouwbare flagger' of 'buitengerechtelijke geschilbeslechtsorganisatie'.
- Onderzoekers die aan de voorwaarden voldoen toegang verlenen tot data van zeer grote online platforms en zoekmachines.

Acties gestart in 2025 die doorlopen in 2026:

- Toezicht op de digitale toegankelijkheid van webshops (e-handelsdiensten) en elektronische communicatiediensten en waar nodig bedrijven aanspreken. Hierdoor verbetert de toegankelijkheid, voor mensen met en zonder beperking, van veelgebruikte digitale producten en diensten. De ACM geeft ook voorlichting aan bedrijven over de nieuwe eisen.
- Epic is in beroep gegaan tegen het besluit van de ACM en betwistte daarbij dat zij kinderen rechtstreeks had aangezet tot het doen van aankopen en dat zij handelde in strijd met de vereisten van professionele toewijding. Ook verzette Epic zich tegen de opgelegde bindende aanwijzing. De rechtbank Rotterdam heeft begin 2026 geoordeeld dat de ACM terecht overtredingen heeft vastgesteld en daar terecht een boete en een bindende aanwijzing voor heeft opgelegd aan Epic. Tegen deze uitspraak staat hoger beroep open.

3. Ruime toegang tot data voor innovatie

De ACM draagt bij aan een goed werkende data-economie om Europese innovatie te stimuleren en ons concurrentievermogen te versterken. Toegang tot, gebruik en hergebruik van data worden steeds belangrijker. Data zijn een “grondstof” voor de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten. In een goed werkende data-economie worden data verzameld, gedeeld, geanalyseerd en (her)gebruikt om waarde te creëren. Dit vraagt om een zorgvuldige balans tussen innovatie en bescherming. Belangrijke bouwstenen van een goed werkende data-economie zijn een betrouwbare en goed werkende digitale infrastructuur en vertrouwen, heldere spelregels en afspraken, vaardigheden en datageletterdheid. De ACM werkt samen met andere nationale en Europese toezichthouders zodat regels eenduidig worden toegepast.

Met groeiend belang van data in de Nederlandse economie

Toegang tot data maakt het mogelijk om productie te optimaliseren, vervoersstromen efficiënter te maken door brandstof te besparen en levertijden op elkaar te laten aansluiten, en zelfs slimmer omgaan met het stroomnet door inzicht in verbruik met slimme meters. De toegang tot data is daarom steeds bepalender voor het concurrentievermogen van bedrijven in onze economie. Door toenemende digitalisering is toegang tot data ook steeds vaker noodzakelijk om diensten te kunnen aanbieden en goed mee te kunnen concurreren en innoveren. Toegang tot data is daarom steeds vaker een must-have in plaats van een nice-to-have. De toegang tot data is in de praktijk scheef verdeeld, data is vaak slechts voor een beperkt aantal partijen beschikbaar. Hierdoor wordt de waarde van data niet volledig benut en innovatie onnodig beperkt.

Betrouwbare en goed werkende digitale infrastructuur

Een goed werkende data-economie is afhankelijk van goed werkende en toekomstbestendige digitale infrastructuur. Cloudoplossingen zijn essentieel voor het verzamelen, opslaan, delen en gebruiken van data. De ACM en collega-toezichthouders in Europa hebben eerder vastgesteld dat de cloudmarkt niet goed functioneert door hoge overstapdrempels en gebrekkige interoperabiliteit. Om keuzevrijheid te vergroten, concurrentie te stimuleren en digitale afhankelijkheden te beperken is het belangrijk dat bedrijven en organisaties zonder belemmeringen en op eigen initiatief data en applicaties kunnen combineren en meenemen naar een andere cloudaanbieder.

De ACM spreekt met bedrijven en organisaties over hun rechten en plichten bij het overstappen naar een andere cloudaanbieder en bij het koppelen van verschillende cloudoplossingen. Waar nodig zal handhavend worden opgetreden als cloudaanbieders het overstappen of gelijktijdig gebruiken van meerdere oplossingen onnodig belemmeren. Zie voor meer acties rondom cloud afhankelijkheid hoofdstuk 1.

Eerlijk en veilig data delen: heldere spelregels en afspraken

De ACM zet zich in om gebruikers van slimme apparaten en daarbij horende (digitale) diensten als apps toegang te geven tot de data die zij zelf met het gebruik hiervan genereren. Mensen en bedrijven kunnen deze data ook (laten) delen met derden, zodat deze (her)gebruikt kunnen worden. Deze toegang tot data stimuleert innovatie en concurrentie. Nieuwe wetten en regels bieden de handvatten om ruime toegang tot data mogelijk te maken en tegelijkertijd ook bescherming te bieden aan bepaalde soorten data. Toegang tot data kan bijvoorbeeld worden beperkt als door datadelen bedrijfsgeheimen worden prijsgegeven.

Voor het goed, veilig en eerlijk werken van data-markten moeten deze regels voor alle mensen en bedrijven duidelijk zijn. De ACM ziet hierop toe. De ACM publiceert bijvoorbeeld een leidraad voor fabrikanten van slimme apparaten. In 2026 voeren we daarnaast een marktverkenning uit naar de automotive sector. Hierbij onderzoeken we wat de kansen en uitdagingen zijn rondom het delen van data uit voertuigen voor mensen en bedrijven. Ook behandelt de ACM klachten van gebruikers die vinden dat de toegang tot data onterecht is beperkt. De ACM kan handhaven wanneer bedrijven zich niet aan de regels houden.

Vertrouwen in het delen van data vergroten

Het delen van data komt minder goed van de grond door zorgen over misbruik, onduidelijke verantwoordelijkheden en een gebrek aan vertrouwen. Dit kan worden weggenomen door veilige en toegankelijke vormen van datadelen te faciliteren, bijvoorbeeld via databemiddelingsdiensten. Deze organisaties helpen vraag en aanbod van data bij elkaar te brengen. De ACM houdt toezicht op regels voor de onafhankelijkheid, transparantie, beveiliging en governance van deze organisaties. Databemiddelingsdiensten moeten zich verplicht bij de ACM registreren. Op deze manier ontstaat meer zekerheid en vertrouwen voor het delen van data voor zowel datahouders als -gebruikers.

Datageletterdheid van mensen, bedrijven en de overheid

De ACM vindt het belangrijk dat mensen en organisaties zich bewust zijn van de potentiële waarde van de data die zij genereren en produceren. De ACM zet zich in om de datageletterdheid van mensen en organisaties te vergroten en hen bewust te maken van hun rechten en plichten. De ACM geeft voorlichting aan bedrijven en organisaties over wat zij kunnen doen om risico's in kaart te brengen met betrekking tot het opslaan van data in de cloud en de eventuele toegang van derde landen tot deze data.

Samenwerken om privacy te beschermen

Vertrouwen in de bescherming van bepaalde data is een belangrijke voorwaarde voor het veilig delen van data. Een voorbeeld hiervan is de bescherming van persoonsgegevens: privacyregels moeten nageleefd worden bij het delen van data persoonsgegevens gemoeid zijn. De ACM werkt daarom nauw samen met de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). In 2026 publiceren we gezamenlijk handvatten voor bedrijven en organisaties die moeten voldoen aan de verplichtingen uit de Data Act, met antwoorden op vraagstukken over het delen van data die persoonsgegevens bevatten.

Daarnaast is internationale samenwerking met collega-toezichthouders van groot belang. De cloud en datastromen gaan namelijk vaak over grenzen heen. We werken nauw samen met andere Europese toezichthouders om bijvoorbeeld klachten van mensen en bedrijven met elkaar uit te wisselen. We staan ook met elkaar in uitwisseling om een uniforme toepassing van de regels te waarborgen.

Meer openheid en uitwisseling van data ICT in de zorg

De ACM ontvangt met enige regelmaat klachten over een gebrek aan mogelijkheden om (gedeeltelijk) over te stappen van ICT-aanbieder in de zorgsector of te koppelen aan bestaande systemen. Dit geeft problemen met de beschikbaarheid en uitwisseling van data van patiënten. De ACM vindt het noodzakelijk dat er wet- en regelgeving komt die maakt dat data in de zorg goed uitgewisseld kan worden. Hiertoe heeft de ACM een adviserende rol aan het ministerie van VWS en werkt zij samen met andere toezichthouders in de zorg. Daarnaast blijft de ACM ook zelfstandig toezicht houden op de zorg-ICT-markten.

Eerlijk en veilig data delen voor innovatie.

Wat levert de ACM in 2026?

- De ACM start een marktverkenning naar datadelen in de automotive sector, waarbij we onderzoeken wat de kansen en uitdagingen zijn rondom het delen van data uit voertuigen voor zowel mensen als bedrijven.
- De ACM organiseert een rondetafelbijeenkomst met betrokken marktpartijen over de kansen en risico's rondom het delen van data.
- Voorlichting aan bedrijven en organisaties over hun rechten en plichten bij het overstappen naar een andere cloudaanbieder of het koppelen van verschillende cloudoplossingen.
- Certificering van buitengerechtelijke geschillenbeslechtsorganen mogelijk maken. Bij zulke geschillenbeslechtsorganen kunnen bedrijven geschillen aanhangig maken over bijvoorbeeld de contractuele voorwaarden en vergoedingen voor het delen van data uit slimme apparaten.
- Registratieverzoeken en verzoeken voor EU-labels voor databemiddelingsdiensten beoordelen en toezicht houden op de naleving van de voorwaarden.
- Samen met de AP aan handvatten voor bedrijven en organisaties werken die moeten voldoen aan de verplichtingen uit de Data Act waarbij ook het delen van data die persoonsgegevens bevatten wordt betrokken.
- Samenwerking met nationale en Europese collega-toezichthouders om een uniforme toepassing van de regels te waarborgen.

Acties gestart in 2025 die doorlopen in 2026:

- De ACM blijft in gesprek met de sector om te leren over vraagstukken rondom het delen van data en de cloud met in 2026 bijzondere aandacht voor de agro- en zorgsector.
- Een leidraad waarin fabrikanten en andere datahouders worden geïnformeerd over de nieuwe rechten en plichten bij het delen van data.
- Voorlichting aan gebruikers van slimme apparaten over hun rechten en kansen ten aanzien van de door hen gegenereerde data. En voorlichting aan bedrijven en organisaties over welke stappen zij kunnen nemen om risico's in kaart te brengen met betrekking tot het opslaan van data in de cloud en de eventuele toegang van derde landen tot deze data.
- Systemen inrichten waar bedrijven klachten kunnen indienen over bedrijven die het delen van data beperken of weigeren. De ACM kan deze klachten ook doorsturen naar een collega-toezichthouder, zowel nationaal als internationaal.